

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

હુડા અને અન્ય એક

વિરુદ્ધ

બાબેશ્વર કન્હાર અને અન્ય એક

નવેમ્બર ૨૨, ૨૦૦૪

[ન્યાયમૂર્તિ અરિજીત પાસાયત અને ન્યાયમૂર્તિ એસ. એચ. કાપડિયા]

શહેરી વિકાસ-હરિયાણા શહેરી વિકાસ સત્તામંડળ-રહેણાંક પ્લોટની ફાળવણી, જેમાં એવી શરત મૂકવામાં આવી છે કે જો ૩૦ દિવસની અંદર સ્વીકાર ન કરવામાં આવે તો બાકીની રકમ જમ કરવામાં આવે-ફાળવણીકાર નોંધાયેલ પોસ્ટ દ્વારા તેને સ્વીકાર ન કરે પરંતુ પોસ્ટલ રજા અને હુડા ઓફિસ બંધ થવાને કારણે પત્રની રસીદમાં વિલંબ થાય છે-સામાન્ય કલમ અધિનિયમની કલમ ૧૦ ઉપરાંત, સામાન્ય સિદ્ધાંત છે કે પક્ષને તેના નિયંત્રણની બહારના કેટલાક સંજોગો દ્વારા કોઈ કાર્ય કરવાથી અટકાવવામાં આવે છે, તે પછીની પ્રથમ તક પર આવું કરી શકે છે-ફાળવણીકાર ૯ ટકા વ્યાજ સાથે બાકીની રકમ પરત કરવાનો હકદાર છે-સામાન્ય કલમ અધિનિયમ, ૧૮૮૭-કલમ ૧૦-ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ, ૧૯૮૬-કલમ ૧૨.

મર્યાદા-અદાલતમાં કોઈ કાર્યના પ્રદર્શન માટે નિર્ધારિત સમયગાળો અથવા રજાઓ પર સમાપ્ત થતા અધિકારી-આ અધિનિયમ તે સમયગાળાની અંદર કરવામાં આવ્યો હોવાનું માનવું જોઈએ જો તે બીજા દિવસે કરવામાં આવે કે જેના પર અદાલત અથવા કાર્યાલય ખુલ્લું હોય-સામાન્ય કલમો અધિનિયમ, ૧૮૮૭-કલમ ૧૦.

કાયદાકીય મર્યાદાઓ:

(૧) તે અસંભવિત છે; અને

(૨) એક્ટસ ક્યુરી નેમી નેમ ગ્રેવબિટ-લાગુ પડવાની ક્ષમતા.

સાંબશિવ ચારી વિરુદ્ધ રામાસ્વામી રેડ્ડી, (૧૯૯૮) ૮ મેડ. લો જર્નલ ૨૬૫ અને હુસૈન એલી વિ. ડોન્ઝેલ, આઈએલઆર ૫ કલકત્તા ૮૦૬ નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

દીવાની અપીલીય હુકુમતક્ષેત્ર:

સિવિલ અપીલ નંબર ૭૫૨૨/૨૦૦૪

આર. પી. નંબર ૩૩૭૮/૨૦૦૩ માં નવી દિલ્હીમાં રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ આયોગના જ.ર.૨૦૦૪ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તાઓ માટે સતિંદર એસ. ગુલાટી અને ડૉ. કૈલાશ ચંદ.

સામાવાળા નંબર ૧-વ્યક્તિગત રીતે.

સામાવાળા નંબર ૨ માટે એચ. કે. પુરી, મનીષ કુમાર સરન અને વી. કે.

વર્મા.

કોર્ટનો આદેશ ન્યાયમૂર્તિ અરિજીત પસાયત દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.
પરવાનગી આપવામાં આવી.

આ અપીલમાં વિવાદ ખૂબ જ સાંકડી હોકાયંત્રમાં છે.પ્રતિવાદી નંબર ૧ એ હરિયાણા શહેરી વિકાસ સત્તામંડળ (ટૂંકમાં 'હુડા') દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી જાહેરાતના સામાવાળામાં પ્લોટની ફાળવણી માટે અરજી કરી હતી.અરજી રૂ.૨૫૦ ચોરસ ચાર્ડના રહેણાંક પ્લોટની ફાળવણી માટે હતી, અને રૂ.૪૬,૬૨૫/- રૂપિયા રૂ.૧૨.૨૦૦૦ પર જમા કરવામાં આવ્યા હતા.હુડાએ સામાવાળા નંબર ૧ ને ૩૦.૧૦.૨૦૦૧ ના પત્ર દ્વારા જાણ કરી કે સેક્ટર ૬૫, ફરીદાબાદમાં પ્લોટ નંબર ૨૨૦૫ તેમને ફાળવવામાં આવ્યો છે.સામાવાળા નંબર ૧ એ કથિત રીતે, પત્રની કલમ-૪ ના આધારે, ૨૮.૧૧.૨૦૦૧ પર એક નોંધાયેલ પત્ર મોકલ્યો હતો, જેમાં હુડાને જાણ કરવામાં આવી હતી કે તેને ફાળવણી સ્વીકારવામાં રસ નથી.આ પત્ર હુડા દ્વારા ૦૩.૧૨.૨૦૦૧ પર પ્રાપ્ત થયો હતો. પત્રની કલમ-૪નો ઉલ્લેખ કરતા હુડાએ જમા કરાવેલી બાકી રકમ જમ કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.ગ્રાહક સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૮૬ની કલમ ૧૨ (ટૂંકમાં 'અધિનિયમ') હેઠળ સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા જિલ્લા ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ મંચ, ફરીદાબાદ (ટૂંકમાં 'જિલ્લા મંચ') સમક્ષ ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી.૩૧.૦૩.૨૦૦૩ ના આદેશ દ્વારા, જિલ્લા મંચ દ્વારા જમા કરાવેલી રકમ પરત કરવાની સાથે ૧૨ ટકા વ્યાજ જમા કરાવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો, જે જમા કરાવવાની તારીખથી વસૂલાત થાય ત્યાં સુધી લાગુ થશે.આ બાબતને હુડા દ્વારા રાજ્ય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ આયોગ, હરિયાણા,

ચંદીગઢ (ટૂંકમાં 'રાજ્ય આયોગ') સમક્ષ અપીલમાં હાથ ધરવામાં આવી હતી. ૦૯.૦૬.૨૦૦૩ ના આદેશ દ્વારા, રાજ્ય મંચ દ્વારા વ્યાજ ઘટાડીને ૧૦ ટકા કરવામાં આવ્યું હતું પરંતુ અન્યથા જિલ્લા મંચના આદેશને સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું. આ બાબત રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ આયોગ (ટૂંકમાં 'રાષ્ટ્રીય આયોગ') સમક્ષ પુનરાવર્તનમાં હાથ ધરવામાં આવી હતી. ૦૪.૦૨.૨૦૦૪ ના વિવાદિત વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા, પુનરાવર્તનને નકારી કાઢવામાં આવ્યું છે.

અપીલકર્તા-હુડા માટે વિદ્વાન વકીલ રજૂ કરે છે કે જો ૩૦ દિવસની અંદર સ્વીકાર ન કરવાની સૂચના આપવામાં ન આવે તો જમી વિશે સ્પષ્ટ શરત હતી. તેથી, તેમના જણાવ્યા અનુસાર, જમી ક્રમમાં હતી અને વ્યાજની અંદર રિફંડ માટેનો નિર્દેશ કાયદામાં ટકાઉ નથી. સામાવાળા નંબર ૧, જે વ્યક્તિગત રીતે હાજર થાય છે, તેણે રજૂઆત કરી હતી કે અસ્વીકૃતિ ૨૮.૧૧.૨૦૦૧ તારીખના પત્ર દ્વારા જણાવવામાં આવી હતી. હુડા ઓફિસ ૦૧.૧૨.૨૦૦૧ અને ૦૨.૧૨.૨૦૦૧ પર બંધ હતી. ૩૦.૧૧.૨૦૦૧ તે પોસ્ટલ રજા હતી અને તેથી, બંધ સમયગાળા પછીના બીજા દિવસે, એટલે કે ૦૩.૧૨.૨૦૦૧, હુડા પર પત્ર આપવામાં આવ્યો હતો અને તેથી નીચેના ફોરમના આદેશો કોઈપણ કાયદાકીય ક્ષતિ થી પીડાતા નથી.

૩૦.૧૦.૨૦૦૧ તારીખના પત્રની કલમ-૪ માં જે નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે તે ફાળવણી સ્વીકારવાનો ઇનકાર કરવા સંબંધિત સંદેશાવ્યવહાર છે. આ ૨૮.૧૧.૨૦૦૧ પર કરવામાં આવ્યું હતું. ૦૧.૧૨.૨૦૦૧ અને ૦૨.૧૨.૨૦૦૧ પર હુડા ની કચેરી બંધ કરવા માટે અને ૩૦.૧૧.૨૦૦૧ પર

ટપાલ રજા માટે સામાવાળા નંબર ૧ ને નુકસાન પહોંચાડી શકાતું નથી.હકીકતમાં આ બાબતો પર તેમનું કોઈ નિયંત્રણ નહોતું, સામાન્ય કલમો અધિનિયમ, ૧૮૯૭ની કલમ ૧૦ના તર્કને પણ ઉપયોગમાં લઈ શકાય છે.ઉપરોક્ત કલમ અને અન્ય વિવિધ કાયદાઓની વિવિધ જોગવાઈઓ ઉપરાંત, એક સામાન્ય સિદ્ધાંત છે કે જે પક્ષને તેના નિયંત્રણ બહારના કેટલાક સંજોગો દ્વારા કોઈ કાર્ય કરવાથી અટકાવવામાં આવે છે, તે પછીની પ્રથમ તક પર આવું કરી શકે છે (જુઓ સાંબશિવ ચારી વિરુદ્ધ રામાસ્વામી રેડ્ડી (૧૮૯૮) (૮) મદ્રાસ લો જર્નલ ૨૬૫).સિદ્ધાંતનો અંતર્ગત ઉદ્દેશ એ છે કે વ્યક્તિને તે કરવા માટે સક્ષમ બનાવવું કે જે તે રજા પર કરી શક્યો હોત, પછીના કાર્યકારી દિવસે.તેથી, જ્યાં અદાલત અથવા કાર્યાલયમાં કોઈ અધિનિયમની કામગીરી માટે સમયગાળો નિર્ધારિત કરવામાં આવે છે, અને તે સમયગાળો રજા પર સમાપ્ત થાય છે, તો તે અધિનિયમ તે સમયગાળાની અંદર કરવામાં આવ્યો હોવાનું માનવું જોઈએ, જો તે બીજા દિવસે કરવામાં આવે તો જેના પર અદાલત અથવા કાર્યાલય ખુલ્લું છે.તેનું કારણ એ છે કે કાયદો અશક્યતાની કામગીરી માટે દબાણ કરતો નથી.(હુસૈન એલી વિ ડોન્ઝેલ) આઈએલઆર ૫ કલકત્તા ૯૦૬) જુઓ.ન્યાય અને ઔચિત્યની દરેક વિચારણા માટે જરૂરી છે કે સામાન્ય કલમો અધિનિયમની કલમ ૧૦ હેઠળનો સ્વીકૃત સિદ્ધાંત એવા કિસ્સાઓમાં લાગુ થવો જોઈએ કે જ્યાં તે અન્યથા શરતોમાં લાગુ થતો નથી.અંતર્ગત સિદ્ધાંતો લેક્સ નોન કોગિટ એડ ઇમ્પોસિબિલિયા (કાયદો માણસને અશક્ય કરવા માટે દબાણ કરતો નથી) અને એક્ટસ ક્યુરી નેમી નેમ ગ્રેવનિટ (કોર્ટનું કાર્ય કોઈ માણસને પૂર્વગ્રહ

નહીં કરે) છે.પદથી ઉપર, નીચેના મંચો દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશોમાં કંઈપણ નબળું નથી. જો કે, નિશ્ચિત વ્યાજનો દર થોડો ઊંચો હોવાનું જણાય છે અને તે ૦૩.૧૨.૨૦૦૧ એટલે કે હુડા દ્વારા પત્ર પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી ૯ ટકા સુધી ઘટાડવામાં આવે છે.

તે મુજબ અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.